

Yrkes högskolan

OMRÅDESANALYS 2024

Fastighet

Myndigheten för yrkes högskolan

Innehållsförteckning

Inledning	3
Innehåll.....	4
Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar.....	4
Avstämningar.....	4
Yrkeshögskolans statistik.....	5
Bedömning av platsernas utveckling.....	5
Fastighet	6
Utfall ansökan 2023.....	7
Resultat från genomförda utbildningar.....	8
Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt.....	11
Regionalt utbud och regional efterfrågan.....	17
Bedömning av utvecklingen för nya platser med start 2025.....	21
Definitioner	22

Inledning

Det här är ett analysunderlag som visar hur myndigheten ser på utbildningarnas resultat, efterfrågan på kompetens och utvecklingen av utbildningsplatser inom en viss utbildningsinriktning – eller en gruppering av utbildningsinriktningar som har en koppling till varandra.

I underlaget presenteras statistik avseende pågående och beviljade utbildningsplatser, resultat för en utbildningsinriktning, eller en gruppering av utbildningsinriktningar samt information om efterfrågan. Varje presentation avslutas med en bedömning av hur myndigheten ser på utvecklingen av utbildningsplatser inom en viss utbildningsinriktning och hur många platser som kan beviljas för start 2025.

Bedömningen bygger på en avvägning av vad som är rimligt att bevilja utifrån en rad faktorer, där de tre främsta är

- det ekonomiska utrymme som myndigheten beräknar ha för att bevilja statsbidrag och särskilda medel för programmen
- dimensionering av redan beviljade platser och pågående utbildningar
- efterfrågan på kompetens.

Det bör understrykas, att det kan finnas skillnader gentemot bedömningen och den efterfrågan på kompetens som finns. Myndigheten har begränsade medel och en mängd prioriteringar måste göras mellan samtliga utbildningsinriktningar. Det kan innebära att efterfrågan inte kan matchas med motsvarande antal utbildningsplatser. Andra faktorer kan också påverka och som leder till att det inte är rimligt att genomföra en ökning av en utbildningsinriktning.

Enligt förordningen (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan ska myndigheten analysera arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkeshögskolan.

Målsättningen med områdesanalysen är att bidra till ökad transparens och tydlighet. Underlaget kan både hänvisas till inför det att en ansökan öppnar och vid bedömning och kan förhoppningsvis bidra till att skapa en röd tråd från den enskilda ansökan till myndighetens beslut. Det är värt att understryka att bedömningen av en utbildningsansökan väger in fler faktorer än just områdesanalyserna.

Innehåll

Strukturen är densamma för samtliga områdesanalyser. Varje områdesanalys innehåller följande information:

- utfall av årets ansökan och det nya utbildningsutbudet
- resultat från genomförda utbildningar
- beskrivning av efterfrågan på 3–5 års sikt
- regionalt utbud och regional efterfrågan
- bedömning av nya platser.

Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar

Det finns drygt 200 utbildningsinriktningar inom yrkeshögskolan. Till varje utbildningsinriktning hör en SUN-kod som myndigheten har tagit fram genom att utgå från Svensk utbildningsnomenklatur (SUN). All statistik som presenteras är uppbyggd efter detta system.

Varje utbildningsinriktning leder till en yrkesroll eller flera närliggande yrkesroller. Det finns också utbildningsinriktningar som kategoriseras som "övriga" utbildningsinriktningar. Dessa övriga SUN-koder kan innehålla både specifika utbildningar för vilka det av någon anledning saknas en dedikerad inriktning, eller mer obestämbara utbildningar som inte passar in i några av de andra SUN-koderna.

Antalet utbildningsinriktningar kan förändras över tid. Myndigheten kan ta bort eller lägga till SUN-koder beroende på utvecklingen på arbetsmarknaden.

Avstämningar

I framtagandet av denna områdesanalys har avstämningar skett med olika berörda branscher eller andra relevanta aktörer som kan bidra till att ge en samlad bild av efterfrågan på kompetens på nationell och regional nivå.

Yrkeshögskolans statistik

Det finns en hel del statistik om yrkeshögskolan och för den som vill veta mer hänvisas till myh.se och scb.se.

Här presenteras endast en begränsad del och det statistiska underlaget som tas upp är

- statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser per utbildningsinriktning
- examensgrad från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- andel i arbete från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- arbetets överensstämmelse med utbildningen per utbildningsinriktning
- utnyttjade platser per utbildningsinriktning.

Statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser utgör en grund för dimensionering av nya utbildningsplatser. Det som är särskilt relevant att visa i detta sammanhang är statistik över platser per slutår, för att illustrera vilket utflöde av kompetens som utbildningarna kan bidra med per år om alla beviljade platser utnyttjas.

Statistiken visar också var i landet beviljade utbildningar är placerade. Utbildningar inom yrkeshögskolan ska ha en utifrån arbetslivet lämplig regional placering och den regionala efterfrågan är en viktig aspekt vid beviljandet av nya platser.

Examensgrad, andel i arbete, arbetets överensstämmelse med utbildningen samt utnyttjade platser är alla olika sätt att mäta utbildningarnas resultat per utbildningsinriktning.

Bedömning av platsernas utveckling

Det nya underlaget avslutas med en bedömning av hur antalet platser per utbildningsinriktning kommer att utvecklas och hur många platser som kan beviljas för start 2025.

Bedömningen är inte ett facit över hur det kommer att bli. Antalet platser kan komma att bli lägre eller högre än bedömningen. Det beror på en mängd faktorer så som bedömning av ansökningar, förändringar i vår omvärld och hur mycket statsbidrag eller särskilda medel som kan fördelas mellan alla utbildningsinriktningar.

Fastighet

Denna områdesanalys omfattar utbildningsinriktningar som bidrar med kompetensförsörjning inom fastighetsbranschen.

Fastighetstekniker

SUN-KOD
582xa

Fastighetsingenjör

SUN-KOD
582xb

Fastighetsförvaltare

SUN-KOD
582xc

Facility manager

SUN-KOD
582xf

Utfall ansökan 2023

Utbildningsinriktningar	Ansökningar	Beviljade ansökningar
Fastighetstekniker	19	7
Fastighetsingenjör	8	4
Fastighetsförvaltare	10	3
Facility manager	1	0

Källa: MYH.

Pågående och beslutade platser per utbildningsinriktning och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.

Utbildningsinriktningar	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Fastighetstekniker	387	327	410	295	200	
Fastighetsingenjör	179	115	125	125	125	
Fastighetsförvaltare	320	275	240	240	105	35
Facility manager	102	99	99	67		

Källa: MYH.

Platser som beviljas efter ansökan 2024 påverkar i huvudsak slutåren 2027 och framåt. Detta beroende på att flertalet av utbildningarna är ungefär 400 yrkeshögskolepoäng långa. Nya platser kan fyllas på vid varje ansökan och på så vis byggs utflödet på framåt.

Utöver dessa platser beviljades utbildningsinriktningen fastighetsingenjör två YH-flex platser 2023 och tre platser 2024. Utbildningsinriktningen fastighetstekniker beviljades tio platser inom YH-flex 2023 och sex platser 2024. Utbildningsinriktningen fastighetsförvaltare beviljades tio platser inom YH-flex 2023 och tre platser 2024.

Det finns ytterligare områdesanalyser som kan vara relevanta för fastighetsbranschen, såsom *Installation*, *Byggnation*, *Anläggning* samt *Vatten och avlopp-VA*.

Resultat från genomförda utbildningar

Examensgraden de tre senaste åren.

Utbildningsinriktningar	2020	2021	2022
Fastighetstekniker	65 %	62 %	57 %
Fastighetsingenjör	62 %	60 %	61 %
Fastighetsförvaltare	85 %	73 %	73 %
Facility manager	59 %	80 %	73 %
Totalt för yrkeshögskolan	72 %	70 %	67 %

Källa: SCB.

Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen året efter examen (avser examinerade 2022).

	Andel i arbete, procent	Överensstämmelse arbete – utbildning		
		Helt/till största delen, procent	Till viss del, procent	Inte alls, procent
Fastighetstekniker	91 ± 5	64 ± 8	27 ± 8	8 ± 5
Fastighetsingenjör	89 ± 6	57 ± 10	25 ± 9	19 ± 9
Fastighetsförvaltare	91 ± 4	73 ± 6	21 ± 6	6 ± 3
Facility manager	85 ± 11
Totalt för yrkeshögskolan	89 ± 1	66 ± 1	25 ± 1	9 ± 0

Felmarginal angiven med 95 procents konfidensintervall.

Källa: MYH och SCB.

För utbildningar inom facility manager redovisas inga data för överensstämmelsen mellan arbete och utbildning, då antalet observationer är för få för att kunna visas.

En nyhet i årets områdesanalyser är att det nu går att visa uppgift även för de utbildningsinriktningar som har haft för få svarande och/eller examinerade för att resultat ska kunna publiceras. Detta har åstadkommit genom en sammanräkning av de tre senaste årens resultat.

Därmed kan resultat nu redovisas även för facility manager.

Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen året efter examen (examinerade 2020–2022 sammanräknat).

	Andel i arbete, procent	Överensstämmelse arbete – utbildning		
		Helt/till största delen, procent	Till viss del, procent	Inte alls, procent
Facility manager	90 ± 6	46 ± 10	40 ± 9	14 ± 6
Totalt för yrkeshögskolan	89 ± 0	65 ± 0	24 ± 0	10 ± 0

Felmarginal angiven med 95 procents konfidensintervall.
Källa: MYH.

Andel utnyttjade platser per startår.

Utbildningsinriktningar	2021	2022	2023
Fastighetstekniker	8 %	18 %	13 %
Fastighetsingenjör	2 %	11 %	3 %
Fastighetsförvaltare	0 %	0 %	0 %
Facility manager	0 %	3 %	5 %
Totalt för yrkeshögskolan	9 %	12 %	11 %

Källa: MYH.

Reflektion över resultat från genomförda utbildningar

Examensgraden för fastighetsförvaltare och facility manager har de senaste tre åren generellt sett legat högre än genomsnittet för yrkeshögskolan. För fastighetstekniker och fastighetsingenjörer har examensgraden i stället legat under genomsnittet.

För utbildningsinriktningarna fastighetstekniker, fastighetsingenjör samt fastighetsförvaltare är andelen i arbete högre än eller i nivå med genomsnittet för yrkeshögskolan. Även för facility manager är den något högre i sammanräkningen baserad på examinerade 2020–2022. För fastighetstekniker och fastighetsförvaltare är andelen som har fått ett arbete som helt eller till största delen överensstämmer med utbildningen dessutom i nivå med eller högre än genomsnittet för yrkeshögskolan. För utbildningsinriktningarna fastighetsingenjör och facility manager däremot är andelen som uppger att de inte alls fått ett arbete som överensstämmer med utbildningen något högre än genomsnittet för yrkeshögskolan totalt.

Andelen utnyttjade platser är generellt sett låg för utbildningsinriktningarna i denna områdesanalys.

Slutsats

Resultaten ovan tyder på att kompetensförsörjningen från yrkeshögskolan kan bli bättre. Här kan finnas anledning för utbildningsanordnare och medverkande arbetsliv att arbeta med att öka examensgraden för fastighetstekniker och fastighetsingenjörer för att möta kompetensbehovet inom branschen, men även att se över hur utbildningarna inom framför allt fastighetsingenjör kan nå en bättre överensstämmelse.

Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt

Enligt undersökningen *Kompetensbehov 2023–2028: En övergripande rapport från Fastighetsbranschens Utbildningsnämnd (2023)*, genomförd av Fastighetsbranschens Utbildningsnämnd (FU) i samarbete med Netigate, föreligger det ett stort rekryteringsbehov inom fastighetsbranschen de kommande fyra åren. FU är en ideell förening som arbetar för fastighetsbranschens kompetensförsörjning och undersökningen baseras på enkäter till medlemsföretagen.

Totalt sett beräknas branschen ha ett rekryteringsbehov på cirka 10 521 personer åren 2023–2028, fördelat på åtta olika yrkesroller. De yrkesroller som är aktuella i denna sammanställning är fastighetstekniker, fastighetsingenjör och fastighetsförvaltare. Yrkesrollen facility manager finns med i denna områdesanalys, men saknas i FU:s undersökning. Innehållet i detta avsnitt baseras i stor utsträckning på uppgifter från denna undersökning.

Rekryteringsbehov på fem års sikt bland FU:s medlemsföretag, respektive undersökningsår.

Yrkesroll	2021	2023
Fastighetstekniker	1 643	2 997
Fastighetsingenjör	231	482
Fastighetsförvaltare	1 157	1 406

Källa: FU:s rapport *Kompetensbehov 2023–2028: En övergripande rapport från Fastighetsbranschens Utbildningsnämnd (2023)*.

En omräkning till genomsnittlig efterfrågan per år leder till följande resultat för den senaste undersökningen.

Yrkesroll	Årligt rekryteringsbehov, genomsnitt
Fastighetstekniker	599
Fastighetsingenjör	96
Fastighetsförvaltare	281

Källa: FU:s rapport *Kompetensbehov 2023–2028: En övergripande rapport från Fastighetsbranschens Utbildningsnämnd (2023)*.

Rekryteringsbehovet uppges ha ökat markant sedan den senaste undersökningen 2021. Baserat på kontakter med de svarande företagen uppger FU dock att det bedömda rekryteringsbehovet i 2021 års undersökning sannolikt var underskattat på grund av pandemin. Den övervägande orsaken till rekryteringsbehoven i 2023 års undersökning är ersättningsrekryteringar. Andelen företag som anger expansion av verksamheten som orsak har minskat från 26 procent till 22 procent mellan åren 2021 och 2023. Färre företag anger 2023 att de inte kommer att rekrytera alls, jämfört med 2021. Respondenterna har under det senaste året haft svårt att rekrytera nya anställda till de flesta yrkesroller som ingår i undersökningen, allra svårast har det varit att rekrytera fastighetsingenjörer.

Viktig hållbarhetsaktör

Sett ur ett hållbarhetsperspektiv är fastighetsbranschen en mycket viktig aktör. Enligt Boverket svarade bygg- och fastighetssektorn 2021 för en inhemsk energianvändning på cirka 103 TWh, vilket motsvarar cirka 34 procent av Sveriges totala energianvändning. Uppvärmning av lokaler och byggnader står för majoriteten av energianvändningen i bygg- och fastighetssektorn. Enligt Boverket stod uppvärmning för cirka 73 procent av den totala energianvändningen 2021 medan nybyggnad stod för 8 procent och fastighetsförvaltning (inklusive renovering, om- och tillbyggnad och övrig fastighetsförvaltning) stod för 19 procent.

När företagen i FU:s undersökning får frågan vilka kompetenser som befintliga medarbetare främst behöver utveckla inom de närmaste två åren svarar majoriteten av respondenterna energieffektivisering samt miljö och hållbarhet. Även fastighetsautomation och avancerad styr- och reglerteknik är populära alternativ. Detta stämmer väl överens med att det finns stora vinster att göra, både hållbarhetsmässigt och ekonomiskt, genom att energieffektivisera. Behovet av kunskaper inom teknikområdet genomsyrar flera av yrkesrollerna. Teknisk kompetens efterfrågas allt oftare även hos förvaltare eftersom tekniken är en central komponent i dagens moderna fastigheter. Nyproduktion av bostäder och olika typer av lokaler driver också på behovet av fastighetsbranschens olika yrkesroller.

Även digitalisering är en viktig fråga för fastighetsbranschen. Här noterar myndigheten signaler om att digitaliseringen i branschen går långsamt, vilket riskerar att bromsa arbetet med att göra byggnader mer effektiva och hållbara. I takt med digitaliseringen växer även behovet av personer som kan hantera stora informationsmängder. Myndighetens branschkontakter betonar ett behov av kompetens kopplat till fastighetsinformation.

Nedan följer mer utförliga analyser av respektive utbildningsinriktning som ingår i denna områdesanalys.

Fastighetstekniker

Fastighetstekniker beskrivs i FU:s rapport som en specialist med ansvar för att genomföra drift, skötsel och underhåll av fastighetens tekniska system. En fastighetstekniker ska i sitt dagliga arbete säkerställa att dessa system fungerar enligt fastighetsägarens krav och hyresgästens förväntningar. I denna utbildningsinriktning finns även utbildningar till teknisk förvaltare.

Enligt FU:s undersökning har en majoritet av de svarande företagen haft svårt att rekrytera fastighetstekniker under 2022. Fastighetstekniker ingår i yrkesgruppen 5152 – fastighetsskötare. Enligt Arbetsförmedlingens yrkesbarometer är det medelstora möjligheter till arbete för fastighetstekniker 2024. Efterfrågan förväntas vara oförändrad på fem års sikt. De uppgifter som anges i denna områdesanalys baseras på vad som gällde vid tiden strax före publiceringen av områdesanalysen. SCB:s rapport *Trender och prognoser 2023* menar att pensionsavgångarna bland gymnasieingenjörer och YH-tekniker sammantaget väntas bli större än genomsnittet på hela arbetsmarknaden fram till 2040. SCB menar dock att till 2040 bedöms arbetsmarknadsläget sammantaget ändå bli relativt balanserat vad gäller tillgång och efterfrågan, eftersom en del av dagens yrkesverksamma gymnasieingenjörer väntas ersättas av högskoleutbildade när de går i pension. Sammantaget tyder detta på att det sannolikt kommer att fortsätta vara vissa svårigheter att rekrytera till yrkesrollen på några års sikt.

Grundläggande utbildning på gymnasial nivå kan erhållas genom gymnasieskolans VVS- och fastighetsprogram. Enligt Skolverkets statistik är det ett av de mindre gymnasieprogrammen sett till antal sökande, andelen som söker programmet som sitt förstahandsval har dessutom minskat något de senaste åren. Det finns även utbildningar inom vuxenutbildningen och yrkesvux. Ökande krav på tekniskt kunnande innebär ökande krav på högre utbildning, och enligt FU är yrkeshögskolan numera den viktigaste utbildningsformen för fastighetsbranschen. Högskoleutbildningar inom bygg och fastighet är ofta mer inriktade på projektering eller ekonomi, och leder till mer teoretiska yrkesroller än yrkeshögskolans utbildningar till drift- och fastighetstekniker. I FU:s senaste undersökning framkommer att 34 procent av respondenterna under 2022 rekryterat från yrkeshögskolan, medan 16 procent rekryterat från högskolan, 13 procent från ungdomsgymnasiet, vuxenutbildning eller yrkesvux samt 7 procent från arbetsmarknadsutbildning. Allra flest har rekryterats från ett annat företag i fastighetsbranschen.

Fastighetsingenjör

Enligt FU:s rapport beskrivs fastighetsingenjör som en teknisk specialist som har huvudansvaret för att optimera en fastighets tekniska system. Det innebär att utveckla drift- och underhållsverksamheten samt ta ett tydligt kostnadsansvar för detta. En fastighetsingenjör har även ansvar för de kvalificerade upphandlingarna som berör fastigheter. I yrket kan också ingå att ha en ledarroll med personalansvar.

Den yrkesroll som respondenterna i FU:s undersökning hade allra svårast att rekrytera till 2022 var just fastighetsingenjör. Fastighetsingenjör ingår i yrkesgruppen 3112 – ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning. Enligt Arbetsförmedlingens yrkesbarometer är det medelstora möjligheter till arbete för ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning 2024. Efterfrågan förväntas öka på fem års sikt delvis till följd av ett ökat behov av kompetenser som krävs för teknisk utveckling och automatisering.

Även här kan grundläggande utbildning på gymnasial nivå erhållas genom gymnasieskolans VVS- och fastighetsprogram, dessa ligger dock på SeQF-nivå 4 vilket är en lägre nivå än

yrkesrollen kräver. Det finns utbildningar på högskolenivå som kan bidra till kompetensförsörjning av yrkesrollen, till exempel utbildning till energi- eller byggingenjör. Dessa utbildningar är dock ofta bredare och mer teoretiska än yrkeshögskolans utbildningar och siktar i regel mot mer avancerade befattningar.

Fastighetsförvaltare

Fastighetsförvaltare har det affärsmässiga ansvaret för en eller flera fastigheter. I rollen ingår därmed att utveckla, bevara och förädla fastigheterna samt säkerställa att kunderna är nöjda och att fastigheternas ekonomi utvecklas enligt mål och planer. Personalansvar kan ingå i rollen. En fastighetsförvaltare beskrivs av FU även kunna ha en mer teknisk inriktning, med ansvar för de tekniska systemen och att följa den tekniska utvecklingen.

Andelen av respondenterna i FU:s undersökning som uppger att de rekryterat fastighetsförvaltare under 2022 är något lägre än för fastighetstekniker och fastighetsingenjör. Men bland dem som har rekryterat fastighetsförvaltare uppger en majoritet att det varit svårt att rekrytera även till denna yrkesroll, även om andelen som uppger att det varit mycket svårt är lägre än för fastighetstekniker och fastighetsingenjörer. Fastighetsförvaltare ingår i yrkesgruppen 3335 – fastighetsförvaltare. Enligt Arbetsförmedlingens yrkesbarometer är det medelstora möjligheter till arbete för fastighetsförvaltare 2024. Efterfrågan förväntas öka på fem års sikt.

Grundläggande utbildning på gymnasial nivå kan erhållas genom gymnasieskolans VVS- och fastighetsprogram, dessa ligger dock på SeQF-nivå 4 vilket är en lägre nivå än yrkesrollen kräver. Gymnasieskolans utbildning saknar inriktning mot fastighetsförvaltning och ger inte tillräckliga kunskaper inom ledning och ekonomi för en roll som fastighetsförvaltare. Det finns däremot relevanta utbildningar på högskolenivå. Vid Karlstad universitet finns ett program i fastighetsekonomi, där en av inriktningarna är fastighetsförvaltning. Även vid Malmö universitet finns en utbildning i fastighetsekonomi, där studenterna ska kunna arbeta med exempelvis fastighetsförvaltning efter examen. Det finns även utbildningar som genom att kombinera kurser i ekonomi och teknik kan bidra med kompetensförsörjning till yrkesrollen. Till exempel finns bygg- och fastighetsekonprogrammet vid högskolan i Halmstad eller affärsutvecklare bygg och fastighet vid högskolan i Borås. Även civilekonomutbildningar eller civilingenjörsutbildning med fastighetsinriktning kan tänkas bidra med relevant kompetens. Dessa utbildningar är dock i regel mer riktade mot fastighetsföretagande eller fastighetsekonomi.

Facility manager

En facility manager ansvarar för strategisk styrning, samordning, administration och planering av stödfunktioner till ett företags kärnverksamhet. Enligt branschorganisationen IFMA Sverige kan det handla om tekniska tjänster som berör själva fastigheten som ventilation, belysning, IT och tele eller fastighetsunderhåll. Men det kan även handla om olika former av stödtjänster som exempelvis reception, posthantering, catering, bokning av mötesrum, lokalvård, hälsa och välbefinnande.

Även yrkesrollen facility manager påverkas av hållbarhetsfrågor och digitalisering. Att samordna, styra, leda och producera supporttjänster kan i hög grad påverka hur hållbart en verksamhet bedrivs, så som exempelvis energi- och materialförbrukning, städning och serveringsverksamhet. Här kommer också digitaliseringen in som en faktor kopplat till exempelvis sensorer för inomhusklimat, digitala mötestjänster och lokalbokningssystem.

Arbetsförmedlingen gör ingen yrkesprognos för yrkesrollen facility manager. Yrkesrollen ingår inte heller i FU:s undersökning. Men enligt branschorganisationen IFMA Sveriges rapport *IFMA Whitepaper – Vart är FM på väg (2023)* är några nyckelord för branschens utveckling hållbarhet, trygghet, flexibilitet, trivsel, AI och IoT. I *Facility management branschrapport 2020* beskrivs ökade behov av teknik och IT-kompetens eftersom fastigheterna blir mer tekniskt komplicerade. Rapporten lyfter även behov av social kompetens och kommunikativ förmåga samt kunnande inom social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

Grundläggande utbildning på gymnasial nivå kan erhållas exempelvis genom gymnasieskolans VVS- och fastighetsprogram eller ekonomiprogrammet, men på gymnasial nivå finns ingen inriktning specifikt mot facility management. På eftergymnasial nivå finns det program eller kurser på högskolan som kan bidra med kompetensförsörjning till yrkesrollen, till exempel inom ekonomi, ledarskap, it, juridik och teknik. Vid Malmö universitet finns till exempel en utbildning i fastighetsekonomi, där studenterna ska kunna arbeta med bland annat facility management efter examen.

Vidareutbildning för yrkesverksamma inom fastighet

Yrkehögskolans kurser kan vara ett bra verktyg för kompetensutveckling av redan yrkesverksamma. Även YH-flex kan vara en metod för att höja kompetensen hos personer med viss yrkeserfarenhet.

Det har beviljats en hel del YH-kurser inom utbildningsinriktningarna i denna områdesanalys.

Inom fastighetstekniker har beviljats kurser i energieffektivisering, driftoptimering och fastighetsautomation.

Inom fastighetsingenjör har beviljats kurser inom energioptimering, fastighetsautomation, digital transformation och klimatsäkra fastigheter.

Inom fastighetsförvaltning har beviljats kurser inom digital teknik, hållbarhet och klimat-effektivitet.

Kurserna varierar mellan 20 och 95 yrkehögskolepoäng. Dessa kurser kan även vara relevanta för andra yrkesgrupper som kan behöva vidareutveckla sin kompetens inom fastighet. På motsvarande sätt kan det finnas kurser inom andra utbildningsområden som är relevanta för anställda i fastighetsbranschen, till exempel inom byggnation eller ekonomi.

I tabellen nedan visas det totala antalet beviljade platser för områdesanalysens utbildningsinriktningar per startår. Det stora antalet platser 2023 beror på en tillfällig budgetökning för yrkeshögskolan i vårändringsbudgeten 2023. Denna ökning medförde att antalet platser på kurser tillfälligt kunde öka kraftigt under 2023.

Platser per startår	2020	2021	2022	2023	2024	Totalsumma
Fastighetstekniker	317	317	140	315	70	1 159
Fastighetsingenjör	0	30	60	210	170	470
Fastighetsförvaltare	0	0	70	175	35	280
Totalsumma	317	347	270	700	275	1 909

Källa: MYH.

Som ett komplement till den kompetensbehovsundersökning som refereras ovan, genomför FU även korta undersökningar riktade till branschen. I den första undersökningen ställdes frågor om kännedomen om YH-kurser. Under hösten 2023 presenterar FU resultat som visar att bland vd:ar och HR-personal i branschen var det 60 procent av de svarande som uppgav att de känner till YH-kurser. Samtidigt uppges endast tre procent av medarbetarna ha gått en sådan kurs det senaste året. Enligt undersökningen efterfrågar företagen bland annat kompetens inom digitalisering och fastighetsautomation.

I myndighetens dialog med branschen framkommer även att följande kompetenser skulle kunna vara relevanta för kurser: hållbarhet, återbruk, cirkularitet och säkerhetsfrågor kopplat till fastighetsbranschen samt fastighetsinformation.

Regionalt utbud och regional efterfrågan

Nedanstående tabeller visar antal platser som avslutas per år i respektive region/län. Antal platser innebär tillgängliga utbildningsplatser och det är inte säkert att de motsvarar antal personer som examineras.

Utbildning till *fastighetstekniker*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Uppsala och Västmanland*		35	35	35		
Jönköping och Stockholm*			25	25	25	
Blekinge, Dalarna, Kronoberg, Norrbotten och Stockholm*			35	35	35	
Jämtland	35	30	30	30		
Jönköping	25					
Skåne	62	62	58	58	28	
Stockholm	100	65	70	35	35	
Uppsala	30					
Värmland	20	20	25	25	25	
Västerbotten			20	20	20	
Västra Götaland	95	95	92	32	32	
Östergötland	20	20	20			

*Uppgifterna bygger på att flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.

Källa: MYH.

Utbildning till fastighetsingenjör. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skåne och Stockholm*			35	35	35	
Gävleborg, Kronoberg, Stockholm och Södermanland*	34					
Jönköping	20	20	20	20	20	
Skåne	35	35				
Stockholm	60	30	70	70	70	
Västra Götaland	30	30				

*Uppgifterna bygger på att flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.

Källa: MYH.

Utbildning till fastighetsförvaltare. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Halland, Norrbotten och Västmanland*		30	30	30		
Halland	30					
Jönköping	25					
Skåne	70	70	70	35		
Stockholm	70	70	70	70	70	35
Västerbotten	20					
Västra Götaland	70	70	70	70	35	
Östergötland	35	35		35		

*Uppgifterna bygger på att flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.

Källa: MYH.

Utbildning till *facility manager*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skåne	35	35	35	35		
Stockholm	35	32	32	32		
Västra Götaland	35	32	32			

Källa: MYH.

Denna översikt visar att en stor andel av platserna finns i de tre storstadslänen Skåne, Västra Götaland och Stockholm, men att det även finns en spridning över landet. Detta speglar att det finns arbetstillfällen och behov av kompetens över hela landet. Men för yrkesrollen *facility manager* bedöms merparten av arbetstillfällena finnas i storstadsområdena, där utbildningarna idag är förlagda.

Enligt FU:s rapport finns de största rekryteringsbehoven för fastighetstekniker i absoluta tal i Stockholm, följt av Skåne, Västra Götaland och Östergötland. För fastighetsingenjörer finns de största rekryteringsbehoven i absoluta tal i Stockholm följt av Skåne, Västra Götaland och Norrbotten. För fastighetsförvaltare finns de största rekryteringsbehoven i Stockholm följt av Västra Götaland, Skåne och Östergötland. Men rapporten visar även att det finns rekryteringsbehov spritt över hela landet. Myndighetens branschkontakter betonar särskilt behoven i Norrbotten och Västerbotten, där det till följd av investeringar och nybyggnation i synnerhet behövs fler fastighetstekniker.

Regionalt utvecklingsansvariga

Myndigheten för också en dialog om efterfrågan på kompetens med regionernas utvecklingsansvariga (RUA). Regionerna besvarar varje år en regional enkät som myndigheten skickar ut gällande efterfrågan på kompetens för de olika utbildningsinriktningarna inom yrkeshögskolan. Det utbud som regionerna har svarat på var det som gällde 2023 och nya platser kan ha tillkommit sedan dess. Att en region inte har svarat på vilka behov som föreligger behöver inte betyda att det saknas efterfrågan på kompetens inom en utbildningsinriktning. Nedan presenteras en kort sammanfattning av de inkomna svaren.

Flera av regionerna anser att det finns en brist på kompetens inom fastighet i den egna regionen. Flera av regionerna lyfter också att kompetensbehoven i branschen påverkas av den tekniska utvecklingen samt de ökande kraven på hållbarhet och energieffektivisering. I takt med att fastigheter blir alltmer tekniskt avancerade krävs ökad kunskap inom digitalisering, installation och automation.

Fastighetstekniker

När det gäller fastighetstekniker uttrycker ett flertal regioner behov av kompetens. Region Stockholm svarar att antalet platser bör öka mycket, medan Västra Götaland, Uppsala, Jönköping, Halland, Östergötland och Västmanland svarar att platserna bör öka i den egna regionen utifrån 2023 års utbildningsutbud. De regioner som svarar att antalet platser bör bibehållas är Värmland, Skåne, Jämtland, Örebro och Blekinge. Region Södermanland ser positivt på att den egna regionen inkluderas som satellitort för utbildningar som ges på flera orter, för att täcka regionens behov av utbildade fastighetstekniker.

Fastighetsingenjör

Här svarar region Jönköping och Södermanland att det finns ett behov av att öka antalet platser i den egna regionen utifrån 2023 års utbildningsutbud. De regioner som svarar att antalet platser bör bibehållas är Västra Götaland, Skåne, Stockholm och Kronoberg.

Fastighetsförvaltare

Här svarar region Västra Götaland, Jönköping och Stockholm att det finns ett behov av att öka antalet platser i den egna regionen utifrån 2023 års utbildningsutbud. Region Skåne, Halland, Östergötland och Västmanland svarar att utbudet bör bibehållas. Region Södermanland svarar att man ser positivt på att den egna regionen inkluderas som satellitort för utbildningar som ges på flera orter, för att täcka regionens behov av utbildade fastighetsförvaltare.

Facility manager

Här svarar region Skåne att det finns ett behov av att bibehålla antalet platser i den egna regionen utifrån 2023 års utbildningsutbud.

Kurser

I myndighetens områdesanalys *Fastighet* (2023) beskrevs hur flera regioner betonade ett stort behov av kompetensutveckling för redan yrkesverksamma som behöver uppdatera sina kunskaper i takt med utvecklingen i branschen. Till exempel nämndes behov av kurser kopplat till energieffektivisering, hållbarhet och automation, men även grundläggande it-kunskaper och digitala verktyg. I årets dialog med regionerna framkommer att det finns ett fortsatt behov av korta kurser inom fastighetsområdet. Fastighetsautomation och fortbildning för drifttekniker inom digital kompetens i fastigheter nämns samt kulturminnesbyggnadsvård för exempelvis Svenska kyrkan. En region nämner även behov av kurser inom fastighetsekonomi. Det framkommer också ett behov av klimatanpassning vid såväl planering som byggande och drift av fastigheter.

Bedömning av utvecklingen för nya platser med start 2025

Fastighetstekniker

Utflödet av fastighetstekniker från yrkeshögskolan har ökat sedan föregående år. Efterfrågan påverkas bland annat av den tekniska utvecklingen och behoven av energieffektivisering i branschen. Myndigheten bedömer att utflödet kan komma att öka ytterligare något, eftersom det råder brist på denna yrkesroll och det finns begränsat med alternativa utbildningsvägar. Det skulle innebära att cirka 90-140 nya platser kan beviljas för start 2025 för att komplettera de platser som är beslutade sedan tidigare.

Fastighetsingenjör

Myndigheten bedömer att ett lämpligt utflöde för närvarande bör ligga något över 100 platser med avslut per år, för att kunna svara mot de behov som anges i undersökningen *Kompetensbehov 2023–2028: En övergripande rapport från Fastighetsbranschens Utbildningsnämnd (2023)*. Det skulle innebära att mellan 0 och 35 nya platser kan beviljas för start 2025 för att komplettera de platser som är beslutade sedan tidigare.

Fastighetsförvaltare

Myndigheten bedömer att utflödet för närvarande inte bör öka, då det finns alternativa utbildningsvägar via högskolan. Myndighetens bedömning är därmed att cirka 70–100 nya platser kan beviljas för start 2025 för att komplettera de platser som är beslutade sedan tidigare.

Facility manager

Myndigheten bedömer att ett lämpligt utflöde fortsatt bör ligga på drygt 100 platser med avslut per år. Det skulle innebära att cirka 30 nya platser kan beviljas för start 2025 för att komplettera de platser som är beslutade sedan tidigare.

Bedömningen kommer att ses över årligen, i samband med att områdesanalyserna uppdateras.

DEFINITIONER

Andel i arbete	<p>De examinerades sysselsättning följs upp årligen via en enkät. Det huvudsakliga syftet är att ta reda på hur stor andel av de examinerade som har ett arbete året efter examen och hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen.</p> <p>Andel i arbete avser examinerade som har uppgett att de har arbete året efter sin examen. Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.</p>
Arbetets överensstämmelse med utbildningen	<p>Arbetets överensstämmelse med utbildningen, för examinerade som uppgett att de har ett arbete året efter sin examen, mäter hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen enligt tre indelningar: helt eller till största delen, till viss del eller inte alls.</p> <p>Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.</p>
Examensgrad	<p>Statistiska centralbyrån (SCB) är ansvarig för officiell statistik om yrkeshögskolan. Den officiella statistiken innehåller bland annat statistik om examinerade och examensgrad.</p> <p>Examensgrad beräknas som andel examinerade av antagna som bedrivit studier på utbildningar som ger examen.</p> <p>Examinerade avser antagna som har uppfyllt alla villkor för examen. Examinerade hänförs till det slutår som en utbildningsomgång har.</p> <p>För examinerade finns en eftersläpning i statistiken på grund av sena kompletteringar. Uppgifter för det senaste referensåret redovisas därför i november.</p>
Konfidensintervall	<p>Eftersom svarsbortfall förekommer är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procenttalen är därför skattningar med ett 95-procentigt konfidensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95 procents säkerhet. Intervallet skrivs ut bredvid punktskattningen (andelen) med symbolen \pm, till exempel 90 ± 2. Det betyder att det sanna värdet, med 95 procents säkerhet ligger mellan 88 och 92 procent (SCB).</p>
Outnyttjade platser	<p>Outnyttjade platser avser summan av inställda platser och outnyttjade platser tre veckor efter start på varje enskild utbildningsomgång.</p>
SUN-inriktningar	<p>Svensk Utbildningsnomenklatur (SUN) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildning grupperas efter SUN-inriktning. Den mest aggregerade nivån är en position (en siffra). Den mest detaljerade nivån är fyra positioner (tre siffror och en bokstav).</p> <p>Myndigheten för yrkeshögskolan behöver dock kunna gruppera utbildningarna efter en mer detaljerad indelning än den officiella. Därför har myndigheten gjort en egen utvidgning av SUN genom att skapa en femte position bestående av ytterligare en bokstav. Syftet med den lokala utvidgningen är att komma närmare yrken och yrkesroller.</p>

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145, 721 05 Västerås
www.myh.se